

Tábornická výstroj a výzbroj

Karel „Charlie“ Strnad

Česká tábornická unie
D.T.K. POUTNÍCI Praha

Plackování 2011

Při hledání tématu k této práci jsem dospěl k názoru, že by bylo namístě nastínit a trochu osvětlit tábornické vybavení. Z vlastních zkušeností vím, že mnoho dětí i dospělých bývá při výpravách vybaveno nevhodným materiálem. Ať již z důvodu neznalosti, či nedostatku finančních prostředků. Pokusím se vám tedy nabídnout alespoň základní přehled toho, co budete potřebovat na svých budoucích cestách, abyste je absolvovali v pohodě a ve zdraví.

Tábornická výstroj a výzbroj

Tábornické vybavení rozdělujeme na dvě základní části, a to výstroj a výzbroj. Výstrojí se rozumí vše, co si bereme na sebe do přírody, výzbroj je tedy to, co si bereme s sebou. Výstrojí na výpravu je především vhodné oblečení a boty. Patří sem ovšem také i oblečení na spaní, případně rukavice a čepice. Výzbroj je naproti tomu daleko rozsáhlejší. Patří sem například batoh, spacák, igelit, nůž, sekera, karimatka a mnohé další potřeby, o nichž bude řeč.

Základní přehled vybavení:

Výstroj

Obuv

Oděv

Ostatní součásti výstroje

Výzbroj

Prostředky k přenosu vybavení

Prostředky k noclehu

Prostředky k zajištění tepla a světla

Prostředky k úpravě potravin

Prostředky k zajištění zdraví a první pomoci

Prostředky osobní hygieny

Prostředky k zajištění orientace v terénu

Prostředky k zajištění cíle a smyslu výpravy

Výstroj a výzbroj na jednodenní výpravě

Obuv

Nejdůležitější součástí výstroje na všech výpravách je především dobrá obuv. Při jednodenních výpravách nám postačí jeden druh obuvi, který je třeba vhodně zvolit podle druhu a náročnosti terénu a povětrnostních podmínek. Pokud se vydáme na výlet v letním horku a budeme se pohybovat v nenáročném terénu, po cestách, postačí nám například takzvané plátěnky. Tedy lehká sportovní obuv. Pro těžší terén je vždy vhodné používat obuv uzavřenou, pevnou a nejlépe kotníkovou. Dobrá pevná bota nás může uchránit před úrazy, například vyvrknutým nebo odřeným kotníkem, ukopnutým palcem atd. Samozřejmě se nám bude ve skalnatém terénu lépe a bezpečněji pohybovat v pevné obuvi, nežli v sandálech. Dnes je samozřejmě možné pořídit ve speciálních sportovních prodejnách různé druhy bot, určených do různých podmínek a z různých materiálů, stále však platí, že nejlepším materiálem pro výrobu turistické obuvi je kvalitní kůže hovězího dobytka. V dnešní době se velmi často skloňuje výraz „boty s membránou“ (Gore-tex). Tento druh obuvi je určen pro těžké podmínky, zejména vícedenní nasazení ve vlhkém a mokřem prostředí a zmíněná membrána zajišťuje neprostupnost vody zvenčí a naopak propustnost par zevnitř. Tyto boty jsou však také velmi cenově náročné a může si je dovolit většinou jen ten, kdo je skutečně plně využije. V každém případě je třeba pořídit si boty kvalitní, neorientovat se jen podle ceny, abychom pak během cesty nezjistili, že se nám odtrhává podrážka, nebo že se nám naše ochrana nohy zcela rozpadla.

V neposlední řadě je také velmi důležité se o svoji obuv dobře postarat. Pokud budeme cestovat v mokřé či rozbité obuvi, zcela jistě si způsobíme puchýře a otlaky, se kterými se pak jen velmi těžko cestuje. I proto je důležitá pravidelná údržba. Před ošetřením vhodným přípravkem dbejte vždy na to, aby byla obuv suchá a zbavená hrubých nečistot (například zbytky bláta), při sušení v domácím prostředí je vhodné vycpat boty novinovým papírem, funguje totiž podobně jako piják a lze tím částečně zkrátit dobu sušení. V žádném případě nevystavujte obuv silnému tepelnému záření!

Ošetřování obuvi plní hned několik funkcí. Jednou z nich je odstranění nečistot a uchování původního vzhledu obuvi co možná nejdéle. Druhou je zachování vodoodpudivosti povrchu, což je velmi důležité pro prodyšnost bot s Gore-texovou membránou. Třetí, také velmi důležitou funkcí, je zajištění dlouhé životnosti obuvi.

V současnosti se užívají pro obuv s Gore-texovou membránou výhradně přípravky na bázi fluorokarbonů, které nemohou ulpět na membráně a proto nesnižují její prodyšnost (na rozdíl od dříve používaných přípravků na bázi silikonových sloučenin).

Na speciální turistickou a horolezeckou obuv nesmí být použity běžné krémy na obuv, obsahující tuky. Ty totiž nadměrně změkčují useň (nejkvalitnější, vrchní vrstva hovězí kůže), která je pak náchylná na mechanické poškození a nedrží tvar.

Přípravky na bázi vosků většinou nevratně a výrazně mění původní vzhled obuvi. Obuv je po každé jejich aplikaci tmavší a lesklejší. Z hlediska funkčnosti jsou však voskové přípravky vhodné.

Po očištění a následné impregnaci obuv sušíme při pokojové nebo mírně zvýšené teplotě, nikdy obuv nesusíme v blízkosti silných tepelných zdrojů (ohně, ústřední topení, kamna, za sklem na přímém slunci). Prudce usušená useň, či useň vystavená vysokým teplotám tvrdne a praská.

Oděv

Další důležitou součástí naší výstroje je bezesporu vhodné oblečení. Opět musíme zvážit náročnost terénu a povětrnostní podmínky, zde je vhodné také vzít v úvahu zaměření výpravy. Půjdeme-li na výlet v nenáročném terénu a navíc, počítáme-li s tím že se v letních měsících cestou někde vykoupeme, nesmíme si zapomenout plavky a můžeme jít i v krátkých kalhotách. Pokud ovšem půjdeme do lesa nebo do skal, musíme opět počítat s tím, že se můžeme zranit o kameny nebo větve stromů. V takovém případě jistě nejsou vhodné kraťasy a trička s krátkým rukávem, které nám odhalují části těla (nohy, ruce), ale dlouhé kalhoty z pevného materiálu, odolného proti roztržení, ale i propálení od ohně. Stejně tak je dobré místo trička použít pevnou košili s dlouhým rukávem a podle ročního období další oděvní součásti (mikina, svetr, bunda), tak aby během výpravy byl dodržen tepelný komfort. Je důležité myslet i na to, že se při výstupu v náročném terénu mohou zpotit a měl bych tedy s sebou mít alespoň část oděvu na převlečení.

Spodní oblečení volte vždy ze savých materiálů, mělo by být přiléhavé, ale nesmí škrtit.

Střední vrstva by měla být ze silnějších izolačních materiálů (mikina, svetr atd.). Je vhodné, aby šla v případě zvýšené námahy rychle sundat nebo rozepnout, propocením snižuje tepelný komfort.

Vrchní vrstva slouží především jako ochrana proti vlhkosti zvenčí a odvodu tepla vlivem proudění vzduchu. Dbejte na to, aby vrchní oděv dokázal dobře odvádět vodu v plynném stavu (pot), byl také pokud možno vodě odolný z venku a odolný proti propálení, podobně jako celtovina. Vyhybejte se materiálům nepropustným (pogumované tkaniny atd.). Lehce se v nich zapaříte a opět tím dojde ke snížení tepelného komfortu.

Dnes je samozřejmě k dispozici celá řada sportovních oděvů, více či méně splňujících, výše uvedené požadavky, a také v různých, někdy až neúnosných cenových relacích. Nám však dostatečně postačí kvalitní oděvy z přírodních materiálů například z army-shopů, nebo vojenských výprodejů. Dbejte na to, aby váš oděv nezářil v šeru lesa červenou nebo kanárkově žlutou barvou, vyplašíte si tím zvěř, kterou by jste jinak mohli nerušeně pozorovat. Volte takové barvy, které splývají s okolím, nejlépe zelené, nebo alespoň tmavé odstíny.

Ostatní součásti výstroje

Mezi další výstroj by měla patřit pokrývka hlavy, rukavice atd. Opět volíme podle ročního období. Především je nutno zabránit úpalu, prochladnutí nebo omrzlinám. V zimních měsících je vhodné používat také návleky, od kolen přes obuv, abychom zabránili napadání sněhu do bot a tím jejich promáčení. I v letních měsících je možné, podle druhu terénu ve kterém se budeme pohybovat, použít návleky proti prachu, dešti nebo jehličí, postačí však jen krátké, zhruba nad kotníky.

Prostředky k přenosu vybavení

Pro jednodenní výpravu nám postačí chlebník („žracák“), nebo malý batůžek, tak abychom do něj mohli uložit svačinu, láhev s vodou nebo termosku s teplým čajem a potřebný materiál pro splnění cíle a smyslu naší výpravy. Je vhodné myslet také na uložení částí náhradního oděvu. Vždy však platí, že méně někdy znamená více. Bereme si vždy jen to nejnútnejší, aby se z naší výpravy nestaly galeje.

Prostředky k zajištění tepla a světla

Při jednodenní výpravě se většinou nestává, že bychom si museli rozdělávat oheň nebo si posvítit, ale pokud to vaše tělesná zdatnost dovolí, je dobré mít s sebou malou baterku a sirky nebo zapalovač.

Prostředky k zajištění zdraví a první pomoci

Lékárničku s běžným vybavením (obvazy, náplasti, léky na tlášení bolesti atd.) obyčejně nese jeden z týmu vedoucích nebo zdravotník a je určena pro celou skupinu. Individuální léky (např. na alergie) si musí dospělí účastníci zajistit sami, u dětí a mládeže je třeba tyto vybrat od rodičů před zahájením výpravy.

Prostředky k zajištění orientace v terénu

Podle cíle a smyslu výpravy je potřeba také myslet na vybavení pro orientaci v terénu. Mapa a buzola by měla být běžnou součástí takové akce. Není však nutné, aby je měl u sebe každý účastník, ale alespoň jeden ze skupiny (topograf).

Prostředky k zajištění cíle a smyslu výpravy

Mezi takové vybavení by měl patřit například fotoaparát nebo kamera ke zdokumentování naší cesty. Podle druhu zaměření výpravy by neměl chybět atlas rostlin, zvířat, poznámkový sešitek a

tužka, dalekohled na pozorování okolí. Hodí se i hudební nástroj jako je například kytara, flétna nebo foukací harmonika, které vám zpříjemní chvíle odpočinku nebo ukrátí dlouhou cestu vlakem.

Výstroj a výzbroj na vícedenní výpravě

Obuv

Na vícedenní nebo víkendovou výpravu je již třeba počítat s různorodým terénem a v takovém případě je nutností mít pevné boty, nejlépe kotníkové, které vás ochrání při překonávání přírodních překážek a také před nepřízní počasí. Samozřejmostí je dobrá impregnace, je důležité, aby vám pokud možno vydržela po dobu vaší cesty. Využívejte impregnační materiály s delší účinností, aby jste nemuseli nosit přípravky s sebou. Kromě toho je jasné, že ne vždy budete moci v polních podmínkách svoje boty dostatečně vysušit a tedy, jak jsem již uvedl v předchozí části, nebudete potřebný přípravek moci použít, aniž by jste si svoji obuv nepoškodili. Na takovou výpravu, kde se počítá s větším počtem ušlých kilometrů, je vhodné vzít si s sebou i jiné typy bot. Především tenisky (stačí běžné plátěné) nebo sandály. Tenisky jistě oceníte po celodenní námaze, večer po přezutí, aby si noha mohla odpočinout. Také se využijí například při hrách na louce. Sandály se hodí na upravené cesty k běžnému nošení jako lehká vzdušná obuv, lze je také využít po ukončení celodenní namáhavé cesty k odpočinku. Do náročnějšího terénu je však nikdy nepoužívejte, nechcete-li si způsobit nepříjemná zranění.

Oděv

Vícedenní akce vyžaduje také více oblečení. Kromě již jmenovaného, je nutné mít s sebou i pár věcí na převlečení. Pokud se při náročné cestě propotíme, musíme se co nejdříve převléknout do suchého, ale je třeba myslet i na nečekané změny počasí. V takovém případě musíme s sebou nést například rozepínací fleesovou mikinu, případně vestu, která nám zakryje záda, náhradní ponožky a v zimních měsících i teplé spodní prádlo pod kalhoty. Košile je vhodná z bavlny nebo flanelu, raději tenká než silná. Pokud svetr, tak vlněný, raději dva tenké, než jeden silný, aby bylo možno regulovat izolační schopnosti oděvu. Kalhoty z lehčích prodyšných materiálů, plátna nebo slabšího manšestru. V létě můžete mít s sebou i „kraťasy“ (dbejte zásad viz. výše) nebo volné pohodlné kalhoty. Rozhodně se ve svém oblečení musíte cítit dobře, budete se v něm totiž pohybovat několik dní. Bunda je vhodná prodyšná, nepromokavá, s kapsami a popřípadě i s kapucí. Silné vatované či dokonce péřové bundy se nehodí, při pohybu bychom se hned zapotili. Opět dbejte na vhodné barevné odstíny, chceme přeci s přírodou splynout. Dále je nutné myslet i na nocování. Je potřeba si uvědomit že po celodenní námaze, ať již chceme nebo nechceme, nějaký ten litr potu do svého

oblečení uroníme. Pokud se chci dobře a pohodlně vyspat a doplnit svou energii na příští, neméně náročný den, musím se před spaním převléknout do suchého oblečení. To znamená, že bychom měli ještě přibalit jedny suché ponožky (raději volnější, nesmí škrtit), spodní prádlo na nohy a horní část těla, v zimě se hodí i čepice. Volte opět podle ročního období a zásad tepelného komfortu. Před cestou ale velmi dobře uvažte, co všechno si vezmete s sebou (neberte s sebou žádné zbytečnosti, ale nesmí vám ani nic důležitého chybět). Nezapomínejte totiž na drobný fakt, že to všechno si ponese na svých bedrech až do konce výpravy.

Ostatní součásti výstroje

Čepice se štítkem, klobouk, nebo zimní čepice (podle ročního období), hodí se i šátek na krk, v zimě rukavice (nepodceňuj je, při pohybu v terénu skutečně nemůžeš chodit s rukama v kapsách!). A jak jsem již uváděl, opět se hodí i návleky přes obuv. V chladném počasí je dobré a příjemné mít s sebou i ledvinový pás, nejlépe z přírodních materiálů (kožešinový), ledviny máme přece jen jedny.

Prostředky k přenosu vybavení

O žádném batohu se v podstatě nedá říci, že je univerzální, a že se hodí na všechny aktivity. Ať už rozměrově, hmotností, či použitými materiály se zásadně liší prostředí a účel, ke kterému je batoh určen. Je tedy potřeba pečlivě zvážit, jaký batoh budeme používat. Na tom, jaký batoh zvolíme, závisí také, jak příjemná bude naše cesta. Zatímco před několika desetiletími byl výlet s batohem synonymem pro bolavá záda a otláčená ramena, dnešní anatomicky tvarované batohy jsou k zádom značně šetrnější. Pro běžné jednodenní výlety postačí obvykle batoh s objemem od 30 do 50l. I když pro někoho není problém naplnit i ten největší batoh, na jednodenní výpravě se většinou všechny potřebné věci vejdou do batohu s objemem okolo 30l. Pro několikedenní výpravy, nebo chcete-li, vandry, kdy s sebou berete i spacák, tropiko a jiné neméně důležité vybavení, by jste měli vystačit s batohem o objemu 60 až 80l. Nosná konstrukce batohu by měla mít nastavitelné a dobře polstrované popruhy, jistě oceníte i nastavitelná záda a bederní pás, který by měl být také dobře vypořstovaný, měl by jít dobře a jednoduše zapínat.

Batohy můžeme rozdělit do několika skupin, podle provedení nosného systému.

Batohy bez konstrukce

Tyto batohy mívají většinou menší objem a mají jen minimální nebo vůbec žádnou konstrukci. Jejich konstrukce bývá většinou zaměřena na pohodlné nošení a odvětrání zad. Nehodí se ovšem na

nošení velkých zátěží. Hlavní výhodou je to, že jsou lehké, skladné a relativně levné a je zde velký výběr modelů postihujících nejrůznější aktivity.

Krosny

Krosny jsou vhodné na nošení těžkých nákladů. Jejich pevná konstrukce dobře přenáší váhu nákladu, jejich nosný systém lze velmi dobře vyladit. Mívají také velký objem. Díky konstrukci je také lepší větrání zad. K pohybu v terénu se ovšem moc nehodí pro svoje rozměry a těžkopádnost.

Batohy s vnitřní konstrukcí

Jejich hlavní výhodou je to, že mají těžiště blíže k osobě, která batoh nese. Díky tomu bude takový batoh lépe sedět na zádech, což umožňuje větší pohyblivost a tudíž ho lze použít i v náročném terénu. Nevýhodou bývá za prvé to, že batoh přiléhá přímo k tělu a tím je tedy zhoršeno odvětrání a za druhé je potřeba dobře rozložit materiál, který chceme do batohu zabalit, tak aby nás netlačil či netáhnul ke straně.

Vojenské doplňky

Mnoho trampů používalo a ještě používá starých vojenský toren, například „usárny“, „telata“ atd. Tyto torny byly vyrobeny pro vojenské účely a tudíž nejsou přizpůsobeny k nošení spacáků a dalšího vybavení. Většinou se používaly k přenášení věcí denní potřeby, zbraní a střeliva. Přesto mají jisté kouzlo a k historii tramského národa jistě neodmyslitelně patří.

Prostředky k noclehu

Dalším důležitým vybavením, bez kterého se na vícedenních výpravách rozhodně neobejdeme, je materiál, potřebný k přenocování. A to ve velmi různorodých podmínkách. K tomu abychom mohli dodržet zásady tepelného komfortu, musíme mít kromě dobrého spacáku ještě několik dalších věcí. První součástí je izolační vrstva proti vlhku, je vhodný a také se běžně používá igelit (raději trochu silnější, aby se vám po několika nocích v lese neroztrhal.)

Další vrstva by měla být tepelně izolační, tedy karimatka. Karimatky rozdělujeme na několik druhů.

- 1) Alu-matte – je velmi slabá, hodí se spíše v letních měsících. Výhodou je, že je velmi skladná. Používá se výhradně stříbrnou stranou nahoru.
- 2) Pěnová karimatka – vyrábí se v několika tloušťkách, dobře tepelně izoluje, její nevýhodou je ale velká neskladnost a to, že lehce nasákne vodou.
- 3) Karimatka Evazotte – je podobná pěnové karimatce, ovšem nesaje vlhkost.

4) Samonafukovací karimatka – je to moderní řešení izolačních podložek, dobře balitelná, lehká, vhodná i do zimy. Jen pořízení je mírně finančně náročnější, ale jde přece o vaše zdraví.

Další vrstvou je spací pytel, tedy „spacák“. Rozeznáváme dva základní druhy spacáků, dekáče a mumie. Dekáče, tedy obdélníkové, většinou celorozezpínací spacáky, jsou sice prostorné a pohodlné, avšak jejich větší vnitřní prostor se také hůře vyhřeje. Nehodí se tedy do chladného počasí. V tomto ohledu je samozřejmě výhodnější spacák mumie, který lépe kopíruje tělo a bývá dobře uzavíratelný nahoře u hlavy, většinou mívá i něco jako kapuci. Rychleji se vyhřívá a zbytečně do něj netáhne. V dnešní době je na trhu k dostání celá řada různých spacích pylů, určených do různých teplot. Nehledejte žádný univerzální, takový neexistuje. Vybírejte podle toho kdy a jak budete chtít svůj spacák používat. Pro celoroční činnost v tábornickém klubu je dobré mít alespoň dva. Jeden na zimu a druhý na léto. Orientujte se podle značení na spacáku. Například hodnoty 0°C / -13°C / -21°C znamenají: 0°C – horní komfort (teplota při které se tělo začne přehřívat), -13°C – dolní komfort (určuje do jakých nejnižších teplot je spacák určen), -21°C – extrém (udává spíše orientační hodnotu, do jaké teploty lze ve spacáku přežít).

Další velmi užitečnou vrstvou je celta. Hodí se jako příkrývka přes spací pytel a dokáže dobře izolovat například před ranní rosou. Její hlavní vlastností je to, že nepropouští vodu v kapalném skupenství ale v plynném ano, tudíž se pod ní nebudeme potit. Navíc vám pomůže svým zbarvením splynout s okolím. I když jsem již viděl celtu i v červené barvě...

Posledním důležitým faktorem k dobrému a síly dobíjejícímu spánku, je střecha nad hlavou. Stan se určitě nehodí na běžnou výpravu. Je totiž neskladný a zbytečně těžký. Hodí se spíše na místa s nízkou teplotou, především jako ochrana před větrem. Pro naše putování je rozhodně vhodnější používat tropiko, tedy jednoduchou stříšku z nepromokavé látky, napnutou mezi stromy a bez podláčky. V horším případě, není-li zbylí, lze s úspěchem použít i levný igelit.

Prostředky k zajištění tepla a světla

Na vícedenních výpravách je někdy přímo nutností rozdělat si oheň, nejenom na vaření, ale také k zahřátí zkřehlých údů a popřípadě k usušení provlhlého nebo propoceného oblečení. Navíc oheň nám dobře poslouží i pro chvíle pohody při večerním posezení. K tomu ovšem potřebujeme opět několik nezbytností. Pokud bereme s sebou zápalky, musíme dbát na to, aby nám nezvlhly (uzavřete je třeba do zavíracího igelitového pytlíku), jinak si ani neškrtneme. V extrémních podmínkách je ale vhodnější zapalovač. Pozor, plynové zapalovače nehoří při nízkých teplotách, noste je tedy raději v teple, blízko u těla. K tomu, abychom si mohli rozdělat oheň, budeme potřebovat také palivové dříví. Znamená to tedy, že bychom měli s sebou vzít menší sekeru, ještě lepší je mačeta pro svojí

malou váhu a skladnost. Může se hodit i malá rámová pilka. Při výpravě postačí většinou jen jedna, je tedy potřeba domluvit se předem, kdo co ponese.

K zajištění světla je dnes možné využít nepřeberné množství druhů malých a lehkých svítilen. Od led-diodových ručních svítilen, přes malé kapesní na tužkové baterie, až po čelovky, které mají obrovskou výhodu, protože máte při své činnosti volné ruce. Je dobré přibalit s sebou také malou svíčku jako pojistku, pro případ, že by se baterie ve svítilně vybila.

Prostředky k úpravě potravin

Při několikadenní výpravě musíme myslet i na teplou stravu, alespoň jedno jídlo denně by mělo být vařené. Teplý čaj nebo káva nás zahřeje a příjemně naladí. Pro tuto činnost, v místě kde nelze z jakéhokoliv důvodu rozdělávat oheň, budeme potřebovat vařič. Vařič na suchý líh je obvykle skladnější, ale nehodí se do vlhkého prostředí, protože prská. Propan butanové vařiče lze použít v chladném prostředí (až do -45°C), benzínové fungují spolehlivě i pod touto teplotní hranicí. Opět se ale jedná o skupinové vybavení, ke kterému je nutno přidat například kotlík, pánev atd. A samozřejmě potraviny. Ať již konzervované, dehydrované, nebo čerstvé. Je třeba ale zohlednit množství potravin k počtu dní strávených na výpravě. Můžete také využít přírodních zdrojů. Další potřeby k vaření a stravování v přírodě jsou individuální. V každém případě je třeba mít nádobu, ze které budu jíst nebo v ní vařit. Nejlépe takzvaný „ešus“ dvou nebo trojdílný (hliníkový, případně nerezový), lžíci, nůž a otvírák na konzervy. Hodí se i nerezový thermo-hrnceček, klasické hliníkové hrnky nedoporučuji, spálíte si ruce i ústa. Je vhodné mít také s sebou polní láhev nebo termosku s vodou. Může se stát, že se dostanete na místa, kde pro vás nebude voda k dosažení.

Prostředky k zajištění zdraví a první pomoci

Jak jsem již zmínil, je třeba mít s sebou základní vybavení, o které se většinou postará zdravotník výpravy. Ostatní léky jsou víceméně individuální. Lze využít i přírodní zdroje, jako bylinky, česnek, cibuli a další. Na delší výpravu a podle ročního období je vhodné brát navíc krém na opalování, abychom se na přímém slunci nespálili, v zimě krém na ochranu rukou a obličeje.

Prostředky osobní hygieny

Kdo tvrdí, že na vandru je nejlepší, že se nemusí dva dny mýt, je čuně. Proto musíme myslet i na takové drobnosti, jako je kartáček a pasta na zuby, mýdlo, hřeben nebo holení. Po dlouhé cestě v letním horku se jistě každý rád svlaží a umytím může předejít i takovým problémům, jako jsou opruzeniny a plísňe ze zapařených bot.

Prostředky k zajištění orientace v terénu

Jak jsem již uvedl, je velmi potřebné, tím spíše na delší výpravě, vzít si s sebou mapu, buzolu. Ne vždy totiž narazíte na někoho, kdo vám cestu ukáže. Může se také hodit případně i výpis místních spojů.

Prostředky k zajištění cíle a smyslu výpravy

I toto jsem již uvedl, jen připomenu: fotoaparát, kamera, studijní materiál, psací potřeby, hudební nástroje, případně speciální, například horolezecké vybavení, dle zaměření vaší výpravy.

Výstroj a výzbroj na táboře

Nebudu se zde již dlouze rozepisovat o věcech, které jsem uváděl v předchozích řádcích. Je naprosto jasné, že na tábor vezeme vše, co zde již padlo a navíc materiál, potřebný na zajištění celotáborové hry. Je toho pokaždé celý vagón. Od dalekohledů k pozorování okolní přírody, přes hvězdářské dalekohledy a astronomické pomůcky, včetně map hvězdné oblohy, knihovnu odborné literatury, klubové horolezecké vybavení, vybavení pro vodní sporty, materiál a nástroje pro rukodělné práce s kůží a dřevem, výtvarné potřeby pro zpracovávání kroniky a nástěnek, hromadu kotlíků, vařičů, nářadí ke zpracování palivového dřeva, lasa, až po oblečení k tématu celotáborové hry a vybavení na závěrečnou zlatou horečku, kterou si naše děti tolik oblíbily.

Snad jen malá připomínka, na tábor je nutné vzít více bot, protože se za tu dobu rádi i několikrát promáčejí, s tím je spojeno i více ponožek, spodního prádla a větší variabilita ostatního oblečení, jak pro děti, tak dospělé účastníky.

Většina základů bývá dobře vybavena základními potřebami, ale i tak je dobré si předem zjistit, jaké vybavení je v kuchyni, kolik a jaké stany má k dispozici, kde a jak daleko je voda i dřevo na oheň. A podle těchto informací zajistit další potřebný materiál. To je jen na okraj.

Závěrem

Je naprosto zřejmé, že jsem nevyčerpal všechny možnosti, které toto téma nabízí, vždyť každá kapitola by vydala na malou kapesní příručku. Věřím však, že vám tato práce bude k užitku, a že si z ní vezmete k srdci to dobré.

Charlie

Použité zdroje: Svitek ČTU, internet a vlastní, tvrdě nabyté zkušenosti

Garant oddílu:

Petr „Irčan“ Lambert